

Motorwagen SO 10041

Foto Jean Jacques Soenen

Bouwjaar: 1956
Aantal zitplaatsen: 34 + 8
klapstoeltjes

Reeds voor de oorlog wilden de buurtspoorwegen hun rijtuigenpark moderniseren. Door de oorlog werd dit uitgesteld tot begin jaren 50. Bedoeling was moderne tramrijtuigen te bouwen en de oude vierwielige bijwagens te vervangen door grotere bijwagens op draaistellen. Deze werken zouden plaats vinden in de werkhuizen van de Eloystraat in Anderlecht of in Kuregem.

Tengevolge van de geringe financiële middelen na de oorlogsjaren moest er zo zuinig mogelijk gewerkt worden. Uit de oude motorrijtuigen van de jaren dertig recupereerde men de mechanische en elektrische onderdelen zoals draaistellen, motoren, sleepbeugel enz.. Het onderstel en chassis dat overbleef, kreeg dan nieuwe wielstellen en werd omgebouwd tot bijwagen.

Volledig nieuwe motorrijtuigen, met nieuw onderstel en nieuwe kast met modern interieur, werden gebouwd, maar door de besparingen werden deze uitgerust met de gerecupereerde motoren en bedieningsapparatuur van de ontmantelde trams van de jaren dertig. De rijtuignummers van de buitendienst gestelde motorrijtuigen werden herbruikt voor deze nieuwe trams.

Het eerste moderne tramrijtuig, type S genaamd, verliet de werkplaats op 8 juli 1953. Tussen 1953 en 1959 zullen zo een 200 tal rijtuigen gebouwd worden. Afhankelijk van het net waar ze dienst gingen doen, waren er onderling wel verschillen.

De SO (S-Oostende) wijkt het meest af van het type S-concept. Voor de kust waren de trams in het verleden steeds luxueuzer en comfortabeler gebouwd dan deze voor het binnenland. Bij het ontwerp van de SO wilde men die traditie verder zetten. Het werden eenrichtingstrams (trams die maar in één richting kunnen rijden), wat toeliet een luxueuzer interieur uit te bouwen met alle zetels in de rijrichting. Heel het interieur werd in vrolijke groene en crème tinten uitgewerkt, in tegenstelling met de klassieke type S waar de afwerking bruin was. Alleen de S-trams die later gebouwd werden voor de wereldtentoonstelling van 1958 zullen met een gelijkaardige groene afwerking uitgerust worden. Tenslotte werd de voorkant beschilderd met een sierlijke groene snor.

Op 29 maart 1956 werd het SO-motorrijtuig 10041 in dienst gesteld uitgerust met de klassieke kustpantograaf met dubbele sleper.

Op 1 januari 1976 werd dit rijtuig hernummerd in 9014. In diezelfde periode wordt de pantograaf vervangen door een modern Stenmann pantograaf.

De 9014 en de 9008 waren op 31 augustus 1982 de laatste SO-motorrijtuigen in reizigersdienst en daarmee ook de laatste klassieke buurttrams aan de Belgische Kust en in Vlaanderen.

Na de buitendienststelling werd de 9014 samen met twee bijwagens uit dezelfde periode dankzij TTO-Noordzee door de NMVB bewaard als vertegenwoordiger van de naoorlogse kusttram. In 1985 werd de 9014 terug opgefrist in het kader van de festiviteiten naar aanleiding van 100 jaar Buurtspoorwegen. Op 16 juli 1985 werd het motorrijtuig zelfs ingezet bij de officiële herdenkingsrit in aanwezigheid van H.K.H. Koningin Fabiola. Door plaatsgebrek werd het rijtuig in openlucht opgeslagen met als gevolg dat het rijtuig vlug aftakelde. Op 10 maart 1993 werd het motorrijtuig overgebracht naar een loods in de stelplaats van Diksmuide.

Veertien jaar later, op 7 juni 2007 wordt hij overgebracht naar De Panne met de bedoeling hem opnieuw rijvaardig te maken. Het rijtuig is echter in een veel slechtere staat dan eerst gedacht. Een zeer grondige restauratie is nodig. Op 23 december 2008 vertrekt het naar het werkhuis van De Lijn in Gentbrugge. Leden van TTO zullen de tram eerst volledig ontmantelen om hem nadien opnieuw op te bouwen. Begin mei 2010 keert hij terug naar de kust. Na een grondige herschildering, waarbij hij zijn oorspronkelijk nummer en pantograaf terugkrijgt, is hij ten slotte klaar voor de tramparade op 12 juni 2010 ter herdenking van 125 jaar kusttram. Sedertdien wordt het rijtuig regelmatig ingezet voor toeristische ritten aan de kust.

Op de site www.metavzw.be vindt u verdere uitleg over de collectie trams en bussen die META (MobilitateitsErfgoed Tram en Autobus) beheert.